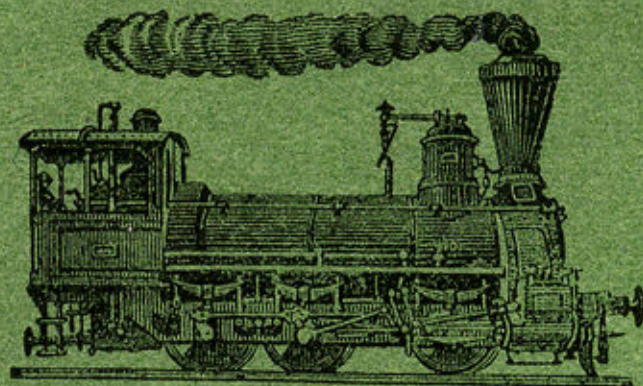


I. 363
u

A5847



Tallinnas.

Trükkitud J. H. Gresseli jures.

1870.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

38158

Gesti-ma rahwa

Kalender

ehf.

Läht - ramat

1871

aasta peale, pärrast meie

Issanda Jesusse Kristusse sündimist.

Sel aastal on 365 pä



Tallinnas.

Trükitud J. H. Gresseli kirjadega.

Tsensuri poolest lubatud.

Tallinnas, 8-mal Mihkli-ku päeval 1870.

Märkide jelletamine.



Noor = ku.



Täis = ku.



Esimene werend.



Viimne werend.

p. pärrast.

e. l. enne lõunat.

p. l. pärrast lõunat.

P. Pühha.

Aasta muutmised.

Kewwade hakkab 9. Paasto-ku päwal, kello 2, 59 minutit e. l. Siis on pääw ja ö ühhe pikkused.

Sui hakkab 9. Jari-ku päwal, kello 11, 21 minutit p. l. Siis on meil keigepikkem pääw.

Süggise hakkab 11. Mihkli-ku päwal, kello 1, 35 minutit p. l. Siis on jälle pääw ja ö ühhe pikkused.

Talwe hakkab 10. Jõulo-ku päwal, kello 7, 38 minutit e. l. Siis on meil keigelühhem pääw.

Jõulo- ja Wastla-päwa wahhel on: 6 nädalat 4 päwa.

Ajaarw sel aastal.

Pärrast meie kalli Issanda Jesusse Kristusse sündimist on tännawo aasta	1871
Mailma lomiseft	5820
Pärrast Kristiusso tullemist Riimale	680
Pärrast Tallinna ülessehitamist	652
Et ramatuid hakkati trüffima	431
Pärrast Eutterusse õige usso üleswõtmit	354
Pärrast wanna katko	214
Pärrast sedda, kui Toomvä põllend	187
Pärrast sure nälja hakkatust Riia- ja Tallinna-maal	176
Pärrast Peterburgi linna ehitamist	168
Pärrast teist katko	161
Pärrast sedda, kui meie Ma Wenne-rigi wallits. alla sai	161
Pärrast Tartu sure koli allustamist	69
Et Eesti-maal priust kulutati	54
Pärrast meie sure armolise Keisri Herra Aleksan- der II. Nikolajewitsi sündimist	53
Et Eihwlandi-maal priust kulutati	51
Pärrast Summalatenistust ue kirriku-seaduse järrel	37
Pärrast Krimmi sõa hakkatust	18
Pärrast sedda, kui Keisri Herra Aleksander II. hak- kas wallitsema	17
Pärrast wiimse hinge kirjutust	13
Et Wenne-maal priust kulutati	10

Päwa- ja Ku-warjutamised.

Sel 1871 aastal on kaks Päwa-warjutamist ja üks Ku-warjutamine, agga neid ei sa meie maal nähtud.

Kristusse ümberleikamisest. Luf. 2, 21.

1 Rede	Neäri Pühha	 8, 36' e. l.
	Nita Jummal!	
2 Laup.	Abel, Seet	

Jesús põggeneb Egiptuse male. Matt. 2, 13—23.

3 Pühhap.	Pühha p. Neäri	Lumme=
4 Esmasp.	Metusala	saddo
5 Teisip.	Simon	
6 Keisnäd.	3 Kunninga P.	ja
7 Neljap.	Julianus	külm.
8 Rede	Erart	
9 Laup.	Peatus	 2, 14' e. l.

Jesús 12 aastat wanna. Luf. 2, 41—52.

10 Pühhap.	1 P. p. 3 K. P.	Paawli p.
11 Esmasp.	Swraim	Wahhel
12 Teisip.	Rein	pilwsed
13 Keisnäd.	Hilarius	ja
14 Neljap.	Robbert	tuulsed,
15 Rede	Dirik	
16 Laup.	Risbert	 2, 54' p. l.

Pulmad Kana-lünnas. Joan. 2, 1—11.

17 Pühhap.	2 P. p. 3 K. P.	wahhel
18 Esmasp.	Alfel	
19 Teisip.	Sara	tuisosed
20 Keisnäd.	Waab. Sebast.	
21 Neljap.	Neto	ilmad.
22 Rede	Madlena	
23 Laup.	Lotta	

Wina=mäest. Matt. 20, 1—16.

24 Pühhap.	9 P. e. K. ül. P.	 5, 41' p. l.
25 Esmasp.	Paawli ümb.	Külmad
26 Teisip.	Polikarpus	
27 Keisnäd.	Krisostom	päwad.
28 Neljap.	Karel	
29 Rede	Samuel	Heitlik
30 Laup.	Adelgund	ilm.

Külwi = mehhest. Luf. 8, 4—15.

31 Pühhap.	8 P. e. K. ül. P.	 4, 39' p. l.
------------	-------------------	---

11el selle fu päwal tõuseb päike f. kahheksa 50 min., ja lähhäb loja f. kolm 29 min. — 11mal tõuseb päike f. kahheksa 33 min., ja lähhäb loja f. kolm 52 min. — 211el tõuseb päike f. kahheksa 11 min. ja lähhäb loja f. nelli 18 minutit.

1 Esmasp.	Pirit	
2 Teisip.	Küünla pääw	Kaunis
3 Keisnäd.	Hanna	
4 Neljap.	Beronika	kange
5 Nede	Agata	
6 Laup.	Lora	külm

Pimmedast te äres. Luf. 18, 31—43.

7 Pühhap.	Paasto Pühha	 2, 28' p. l.
8 Esmasp.	Salomon	ja
9 Teisip.	Wastla pääw	tuiske.
10 Keisnäd.	Luhka pääw	
11 Neljap.	Edo	
12 Nede	Eulalia	Weikene
13 Laup.	Elwine	külm.

Kristust kiusatakse. Matt. 4, 1—11.

14 Pühhap.	1 P. Paastus	
15 Esmasp.	Wautina	 12, 17' p. l.
16 Teisip.	Jula	Pilwised

17 Keisnäd.	Palwe pääw	
18 Neljap.	Konfordia	ja
19 Nede	Simon Apost.	
20 Laup.	Egarius	

Kananea naesest. Matt. 15, 21—28.

21 Pühhap.	2 P. Paastus,	külmad
22 Esmasp.	Peetri pääw	
23 Teisip.	Mina	 5, 18' e. l.
24 Keisnäd.	Maddise pääw	ilmad.
25 Neljap.	Wiktorius	
26 Nede	Nestor	Heitlik
27 Laup.	Leander	ilm.

Kristus ajab kurratid wälja. Luf. 11, 14—28.

28 Pühhap. | 3 P. Paastus |

11el selle ku päwal-tõuseb päike k. seitse 46 min., ja lähkäh loja k. nelli 46 min. — 11mal tõuseb päike k. seitse 19 min., ja lähkäh loja k. wiis 11 min. — 21el tõuseb päike k. kuus 49 min., ja lähkäh loja k. wiis 34 minutit.

1 Esmasp.	Albinus	 11, 58' p. l.
2 Teisip.	Medea	
3 Kesknäd.	Kunigunde	Külma
4 Neljap.	Adrian	
5 Rede	Angelus	ja
6 Laup.	Kotwrid	

5000 meest södetakse. Joan. 6, 1—15.

7 Pühhap.	4 P. Paastus	lund
8 Esmasp.	Siprian	tulleb.
9 Teisip.	Põri pääw	 5, 39' e. l.
10 Kesknäd.	Mikeus	
11 Neljap.	Konstantin	
12 Rede	Krefor	Pilwsed
13 Laup.	Ernst	

Jesus kiwwidega wiisatud. Joan. 8, 46—59.

14 Pühhap.	5 P. Paastus	ilmad,
15 Esmasp.	Matilde	
16 Teisip.	Aleksander	wahhel

17 Kesknäd.	Truta	 8, 23' e. l.
18 Neljap.	Rabriel	
19 Rede	Josep	lumme-
20 Laup.	Olga	saosed.

Kristusse siäse-sõitmisest. Matt. 21, 1—9.

21 Pühhap.	6 P. Paastus	
22 Esmasp.	Kawael	Selle
23 Teisip.	Tiits	järrel
24 Kesknäd.	Kasimir	 4, 2' p. l.
25 Neljap.	Suur Neljapäaw	
26 Rede	Suur Rede	tulleswad
27 Laup.	Kustaw	

Kristusse ülestõusmisest. Mark. 16, 1—8.

28 Pühhap.	Ülestõusmise P.	pehmed
29 Esmasp.	2 Pühha	ilmad.
30 Teisip.	Adonis	
31 Kesknäd.	Tetlaus	 7, 30' e. l.

11el selle fu päwal tõuseb päike f. kuus 22 min., ja lähhäb loja f. wiis 59 min. — 11mal tõuseb päike f. wiis 52 min., ja lähhäb loja f. kuus 22 min. — 21el tõuseb päike f. wiis 22 min., ja lähhäb loja f. kuus 46 minutit.

1 Neljap.	Karjalaskm. p.	
2 Nede	Pauline	
3 Laup.	Werdinand	Lumme=

Kinnipandud uksest. Joan. 20, 19—31.

4 Pühhap.	1 P. p. ül. Pühha	
5 Esmasp.	Maaksim	saddo
6 Teisip.	Kölestin	
7 Kesknäd.	Aron	 8, 43' p. l.
8 Neljap.	Liborius	ja
9 Nede	Pogislaus	
10 Laup.	Esekiel	wihma.

Heast karjatsfest. Joan. 10, 12—16.

11 Pühhap.	2 P. p. ül. P.	
12 Esmasp.	Julius	Tuult
13 Teisip.	Justinus	ja
14 Kesknäd.	Künni pääw	
15 Neljap.	Olimpia	wihma.
16 Nede	Karissius	 1, 27' e. l.
17 Laup.	Rudolw	

Ürrikese aja pärrast. Joan. 16, 16—23.

18 Pühhap.	3 P. p. ül. P.	
19 Esmasp.	Simon	Head
20 Teisip.	Jakobina	
21 Kesknäd.	Adolarius	sojad
22 Neljap.	Kajus	
23 Nede	Jürri pääw	 0, 39' e. l.
24 Laup.	Albert	päwad.

Kristusse ärraminnemifest. Joan. 16, 5—15.

25 Pühhap.	4 P. p. ül. P.	
26 Esmasp.	Etselias	Heit=
27 Teisip.	Anastasiu	liikud
28 Kesknäd.	Witalis	ilmad.
29 Neljap.	Reimund	 4, 2' p. l.
30 Nede	Erast	

Isel selle fu päwal tõuseb päike k. nelli 54 min., ja lähhäb loja k. seitse 9 min. — 11mal tõuseb päike k. nelli 26 min., ja lähhäb loja k. seitse 34 min. — 21sel tõuseb päike k. kolm 59 min., ja lähhäb loja k. seitse 55 min.

1 Laup.	Wolbri pääw	
Sigest pallumifest. Joan. 16, 23—30.		
2 Pühhap.	5 P. p. ül. P.	
3 Esmasp.	+ Leidminne	Illusad
4 Teisip.	Tio	
5 Kesknäd.	Kotard	ilmad.
6 Neljap.	Taewa min. p., (Suur + pääw)	
7 Nede	Ulrika	 12, 24' e. l.
8 Laup.	Paas	Wihma=

Rõmustajast Waimust. Joan. 15, 26 kuni 16, 4.

9 Pühhap.	6 P. p. ül. P.	sed
10 Esmasp.	Kordian	
11 Teisip.	Paukratius	ja
12 Kesknäd.	Henriette	
13 Neljap.	Serwatsius	pilwsed
14 Nede	Kristjaan	
15 Laup.	Sohwi	 2, 41' p. l.

Pühhasi Waimust. Joan. 14, 23—31.

16 Pühhap.	Nelli Pühhi	päwad,
------------	-------------	--------

17 Esmasp.	2 Pühha	
18 Teisip.	Grif	wahhel
19 Kesknäd.	Aggäus	kange
20 Neljap.	Pil	tulega.
21 Nede	Pontufine	
22 Laup.	Mili	 8, 6' e. l.

Jesús ja Nikodemus. Joan. 3, 1—15.

23 Pühhap.	3 aino Jum. P.	
24 Esmasp.	Ester	Sojad
25 Teisip.	Urbanus	
26 Kesknäd.	Eduard	ilmad.
27 Neljap.	Peet	
28 Nede	Willem	Mürri=
29 Laup.	Mart	 2, 16' e. l.

Rikkast mehhest. Luk. 16, 19—31.

30 Pühhap.	1 P. p. 3 a. S. P.	tamisjed.
31 Esmasp.	Petronella	

1sel selle ku päwal tõuseb päike k. kolm 35 min., ja lähhäb loja k. kahheksa 19 min. — 11mal tõuseb päike k. kolm 13 min., ja lähhäb loja k. kahheksa 42 min. — 21sel tõuseb päike k. kaks 57 min., ja lähhäb loja k. ühheksa.

1 Teisip.	Kotskal	Kännad
2 Kesknäd.	Martellus	
3 Neljap.	Rasmus	
4 Rede	Larius	sojad
5 Laup.	Ponivatsius	

Surest õhto sõmaajast. Euf. 14, 16—24.

6 Pühhap.	2 P. p. 3 a. J. P.	 4, 8' e. l.
7 Esmasp.	Eukretsia	ilmad,
8 Teisip.	Medardus	ja
9 Kesknäd.	Pitkem pääw	
10 Neljap.	Blawius	wahhel
11 Rede	Barnabas	
12 Laup.	Basiliides	

Kaddunud lambast. Euf. 15, 1—10.

13 Pühhap.	3 P. p. 3 a. J. P.	uddused
14 Esmasp.	Valerius	 0, 24' e. l.
15 Teisip.	Widi pääw	päwad.
16 Kesknäd.	Justina	Heitlik
17 Neljap.	Nikander	

18 Rede	Homerus	ilm.
19 Laup.	Kerwasius	

Olge armolissed. Euf. 6, 36—42.

20 Pühhap.	4 P. p. 3 a. J. P.	 3, 15' p. l.
21 Esmasp.	Rael	Mürrista- minne ja wishma.
22 Teisip.	Karolina	
23 Kesknäd.	Basilius	
24 Neljap.	Jani pääw	wishma.
25 Rede	Webronia	
26 Laup.	Jeremias	

Rohkest kallafagist. Euf. 5, 1—11.

27 Pühhap.	5 P. p. 3 a. J. P.	 2, 48' p. l.
28 Esmasp.	Josua	Sojad päwad.
29 Teisip.	Petri Pawli p.	
30 Kesknäd.	Lilla	

11el selle ku päwal tõuseb päike k. kaks 46 min., ja lähhab loja k. ühheksa 14 min. — 11mal tõuseb päike k. kaks 45 min., ja lähhab loja k. ühheksa 19 min. — 21el tõuseb päike k. kaks 52 min., ja lähhab loja k. ühheksa 15 minutit.

1 Neljap.	Teobald	
2 Nede	Heina Maria p.	
3 Laup.	Kornelius	Mürriß=

Bariseride õigussfest. Matt. 5, 20—26.

4 Pühhap.	6 P. p. 3 a. J. P.	tamissed
5 Esmasp.	Anselm	 7, 6' p. l.
6 Teisip.	Sektor	wihmaga.
7 Kesknäd.	Demetrius	
8 Neljap.	Kilian	
9 Nede	Kirillus	Uddunc.
10 Laup.	7 Wenda	

4000 meest sõdetakse. Mark. 8, 1—9.

11 Pühhap.	7 P. p. 3 a. J. P.	
12 Esmasp.	Hindrik	Kaunid
13 Teisip.	Marreta pääw	 7, 25' e. l.
14 Kesknäd.	Ponawent	
15 Neljap.	Apost. jaggam.	sojad
16 Nede	August	
17 Laup.	Aleksius	ilmad.

Walle prohwetidest. Matt. 7, 15—23.

18 Pühhap.	8 P. p. 3 a. J. P.	
19 Esmasp.	Wriderika	 10, 56' p. l.
20 Teisip.	Elias	Mürriß=
21 Kesknäd.	Daniel	
22 Neljap.	Maria Mahd.	tamine.
23 Nede	Dskar	
24 Laup.	Kristina	

Üllekohtusest maja-piddajast. Luk. 16, 1—9.

25 Pühhap.	9 P. p. 3 a. J. P.	
26 Esmasp.	Anno	Sojad
27 Teisip.	Marta	 6, 3' e. l.
28 Kesknäd.	Plato	
29 Neljap.	Olowi pääw	päwad.
30 Nede	Abdon	
31 Laup.	Kristwrid	

11el selle ku päwal tõuseb päike k. kolm 7 min., ja lähkäh loja k. ühheksa 3 min. — 11mal tõuseb päike k. kolm 26 min., ja lähkäh loja k. kahheksa 45 min. — 21el tõuseb päike k. kolm 48 min. ja lähkäh loja k. kahheksa 23 min.

Jerusalemma ärrariskmiste. Euf. 19, 41—48.

1 Pühhap.	10 P. p. 3 a. S. P.	
2 Esmasp.	Hannibal	
3 Teisip.	Cleasar	Sead
4 Keisnäd.	Dominiķus	 8, 41' e. l.
5 Neljap.	Dswald	sojad
6 Nede	Eugenius	
7 Laup.	Aline	päwad.

Wariserist ja tõlnerist. Euf. 18, 9—14.

8 Pühhap.	11 P. p. 3 a. S. P.	
9 Esmasp.	Romanus	Ranged
10 Teisip.	Lauritse pääw	tuled.
11 Keisnäd.	Herm	 1, 14' p. l.
12 Neljap.	Alara	
13 Nede	Ello	Allati
14 Laup.	Eusebius	

Kurdist ja keletumast. Mark. 7, 31—37.

15 Pühhap.	12 P. p. 3 a. S. P.	sojad
16 Esmasp.	Isak	

17 Teisip.	Wilibald	ilmad.
18 Keisnäd.	Leno	 8, 0' e. l.
19 Neljap.	Sebald	
20 Nede	Pärnard	
21 Laup.	Rut	Umbne

Preestrist ja lewitist. Euf. 10, 23—37.

22 Pühhap.	13 P. p. 3 a. S. P.	ja
23 Esmasp.	Sakeus	
24 Teisip.	Pertli pääw	tuulne
25 Keisnäd.	Ludwig	 11, 49' p. l.
26 Neljap.	Jrenäus	
27 Nede	Rebhard	ilm.
28 Laup.	Augustin	

Kümnest piddali = többise. Euf. 17, 11—19.

29 Pühhap.	14 P. p. 3 a. S. P.	Seitlikkud
30 Esmasp.	Benjamin	päwad.
31 Teisip.	Rebekka	

11el selle ku päwal tõuseb päike k. nelli 9 min., ja lähhäb loja k. seitse 59 min. — 11mal tõuseb päike k. nelli 36 min., ja lähhäb loja k. seitse 27 min. — 211el tõuseb päike k. nelli 58 min., ja lähhäb loja k. kuus 58 minutit.

1 Keisnäd.	Ekidiuſ	 8, 49' p. l. Head
2 Neljap.	Liſa	
3 Rede	Reinard	
4 Laup.	Kai	

Mammonaſt. Matt. 6, 24—34.

5 Pühhap.	15 P. p. 3 a. J. P.	ilmad.
6 Esmasp.	Magnuſ	Tuult
7 Teiſip.	Regina	
8 Keisnäd.	Maria ſünd.	ja
9 Neljap.	Bruno	 6, 51' p. l. wihma.
10 Rede	Coſteneſ	
11 Laup.	Põri pääw	

Raini-liina ſurnuſt. Luk. 7, 11—17.

12 Pühhap.	16 P. p. 3 a. J. P.	Willud ja pilwiſed
13 Esmasp.	Amatuſ	
14 Teiſip.	+ üllendaminne	
15 Keisnäd.	Nikodemuſ	
16 Neljap.	Leontina	 7, 24' p. l.

17 Rede	Joſepina	päwad.
18 Laup.	Kottlob	

Wee-többiſeſt. Luk. 14, 1—11.

19 Pühhap.	17 P. p. 3 a. J. P.	Tuult
20 Esmasp.	Wauſta	
21 Teiſip.	Mattenuſe pääw	ja
22 Keisnäd.	Morituſ	
23 Neljap.	Dſea	 7, 11' p. l. wihma.
24 Rede	Joann. ſam.	
25 Laup.	Kleowaſ	

Euremaſt käſſuſt. Matt. 22, 34—46.

26 Pühhap.	18 P. p. 3 a. J. P.	Heitliſ
27 Esmasp.	Adolw	
28 Teiſip.	Wentſel	ilm.
29 Keisnäd.	Mihkli pääw	
30 Neljap.	Hironimuſ	

1ſel ſelle fu päwal tõuſeb päike k. wiis 24 min., ja lähhäb ſoja k. kuus 27 min. — 11mal tõuſeb päike k. wiis 47 min., ja lähhäb ſoja k. wiis 56 min. — 21ſel tõuſeb päike k. kuus 11 min., ja lähhäb ſoja k. wiis 26 minutit.

1 Rede	Wolmar	 7, 58' e. l.
2 Laup.	Woldemar	

Alwatud innimesest. Matt. 9, 1—8.

3 Pühhap.	19 P. p. 3 a. J. P.,	Leikuse P.
4 Esmasp.	Prants	Willud
5 Teisip.	Wides	
6 Keisnäd.	Luisa	ilmad.
7 Neljap.	Malo	
8 Rede	Tomasia	Tuult
9 Laup.	Tionisius	 1, 33' e. l.

Pulma ridest. Matt. 22, 1—14.

10 Pühhap.	20 P. p. 3 a. J. P.	ja
11 Esmasp.	Burfard	
12 Teisip.	Walwriid	wihma.
13 Keisnäd.	Teresia	
14 Neljap.	Kalikstus	
15 Rede	Heddo	Tuultsed
16 Laup.	Kallus	 9, 53' e. l.

Kunningamehhe pojast. Ioan. 4, 47—54.

17 Pühhap.	21 P. p. 3 a. J. P.
------------	---------------------

18 Esmasp.	Lufase pääw	külmad
19 Teisip.	Lutsius	
20 Keisnäd.	Belisius	ilmad.
21 Neljap.	Ursel	
22 Rede	Kel	Selged
23 Laup.	Sewerin	päwad,

Kawwalast sullasest. Matt. 18, 23—35.

24 Pühhap.	22 P. p. 3 a. J. P.	 2, 34' p. l.
	Lutteruse	õige usso ülesw. Pühha
25 Esmasp.	Krispin	
26 Teisip.	Amandus	
27 Keisnäd.	Kapitoliin	kauni
28 Neljap.	Simon Judas	
29 Rede	Engelbreht	külmaga.
30 Laup.	Abjalon	

Kohto-rahvast. Matt. 22, 15—22.

31 Pühhap.	23 P. p. 3 a. J. P.	 6, 48' p. l.
------------	---------------------	---

1sel selle fu päwal tõuseb päike k. kuus 34 min., ja lähäb loja k. nelli 57 min. — 11mal tõuseb päike k. kuus 59 min., ja lähäb loja k. nelli 29 min. — 21sel tõuseb päike k. seitse 25 min., ja lähäb loja k. nelli 2 minut.

1 Esmasp.	Pühade päaw	Weikene
2 Teisip.	Hingede päaw	
3 Keisnäd.	Kottlip	
4 Neljap.	Et	külm
5 Nede	Blandina	ja
6 Laup.	Käspen	

Jairi tütreft. Matt. 9, 18—26.

7 Pühhap.	24 P. p. 3 a. S. P.	 10, 26' e. l.
8 Esmasp.	Klaas	lumme=
9 Teisip.	Joobst	saddo.
10 Keisnäd.	Martin Lutter	
11 Neljap.	Martin Piiskop	Pilsved
12 Nede	Jonas	
13 Laup.	Arkadius	

Hirmsast ärrakautamise-tööst. Matt. 24, 15—28.

14 Pühhap.	25 P. p. 3 a. S. P.	 3, 32' e. l.
15 Esmasp.	Leopold	
16 Teisip.	Ottomar	
17 Keisnäd.	Alweus	

18 Neljap.	Eära	ilmad.
19 Nede	Liisbet	Wahhel
20 Laup.	Amos	

Wimseft kobbust. Matt. 25, 31—49.

21 Pühhap. | 26 P. p. 3 a. S. P. |

Surnute mälestuse Pühha

22 Esmasp.	Setilia	 8, 25' e. l.
23 Teisip.	Klement	
24 Keisnäd.	Josias	
25 Neljap.	Kadrina päaw	wahhel
26 Nede	Konrad	
27 Laup.	Jetta	

Kristusse siise = sõitmiseft. Matt. 21, 1—9.

28 Pühhap.	1 Krist. tul. P.	tuisko.
29 Esmasp.	Erwert	 5, 41' e. l.
30 Teisip.	Andrefse päaw	

11el selle ku päwal tõuseb päike k. seitse 52 min., ja lähhäb loja k. kolm 37 min. — 11mal tõuseb päike k. kahhefta 18 min., ja lähhäb loja k. kolm 14 min. — 211el tõuseb päike k. kahhefta 39 min., ja lähhäb loja k. kolm 1 min.

1 Kesknäd.	Arend	Pehmed
2 Neljap.	Kandidus	
3 Nede	Tali	
4 Laup.	Parbo	

Tähhed enne wimist päwa. Luf. 21, 25—36.

5 Pühhap.	2 Krist. tul. P.	ilmad.
6 Esmasp.	Niggola pääw	 10, 21' p. l.
7 Teisip.	Antonia	Lumme=
8 Kesknäd.	Maria sam.	
9 Neljap.	Juhkum	faddo ja
10 Nede	Pühhem pääw	
11 Laup.	Elso	

Joannes wangi = tornis. Matt. 11, 2—10.

12 Pühhap.	3 Krist. tul. P.	külma.
13 Esmasp.	Luutsia	
14 Teisip.	Nikasiu	 11, 24' p. l.
15 Kesknäd.	Johanna	Selge
16 Neljap.	Albina	taewas
17 Nede	Ignatius	ja
18 Laup.	Kristow	külma.

Joannesse tunnistusest. Ioan. 1, 19—28.

19 Pühhap.	4 Krist. tul. P.	Tuulsed
20 Esmasp.	Abraam	
21 Teisip.	Toma pääw	 3, 30' p. l.
22 Kesknäd.	Peata	
23 Neljap.	Tagobert	külma
24 Nede	Adam, Ewa	päwad,
25 Laup.	1 Jõulo Pühha	

Immek's-pannemisest. Luf. 2, 33—40.

26 Pühhap.	Pühha p. Jõulo	wahhel lund
27 Esmasp.	Ioan. Ewang.	
28 Teisip.	Süta laste p.	ja
29 Kesknäd.	Noa	külma.
30 Neljap.	Tawet	 5, 25' e. l.
31 Nede	Silwester	

1sel selle fu päwal tõuseb päike k. kahheksa 53 min., ja lähhab loja k. kaks 56 min. — 11mal tõuseb päike k. ühheksa 1 min., ja lähhab loja k. kaks 58 min. — 21sel tõuseb päike k. ühheksa 3 min., ja lähhab loja k. kolm 7 min.

Wennema Ülemavalitsēja sugguselts.

Aleksander Teine Nikolajewits, Keiser ja keige Wennemägi wallitseja, ka Sleswih-Holsteini wallitseja Würlst; sündinud 1818, Jüri-ku 17. päwal.

Maria Aleksandrowna, Keisri Praua, Hesseni Printses; sündinud 1824, Heina-ku 27. päwal.

Nende lapsed:

Aleksander Aleksandrowits, Rigi pärria, Tsesarewits ja Suurwürlst; sündinud 1845, Kiiunla-ku 26. päwal, ja temma Praua on:

Maria Weodorowna, Tanimaa Printses; sündinud 1847, Talwe-ku 14. päwal.

Nende laps:

Nikolai Aleksandrowits, Suurwürlst; sündinud 1868, Lehhe-ku 6. päwal.

Wladimir Aleksandrowits, Suurwürlst; sündinud 1847, Jüri-ku 10. päwal.

Aleksei Aleksandrowits, Suurwürlst; sündinud 1850, Neäri-ku 2. päwal.

Maria Aleksandrowna, Suurwürlsti Printses; sündinud 1853, Wina-ku 5. päwal.

Sergei Aleksandrowits, Suurwürlst; sündinud 1857, Jüri-ku 29. päwal.

Paul Aleksandrowits, Suurwürlst; sündinud 1860, Wihkli-ku 21. päwal.

Keisri Herra wend:

Konstantin Nikolajewits, Suurwürlst; sündinud 1827, Wihkli-ku 9. päwal, ja temma Praua on:

Aleksandra Jofepowna, Saksen-Altenburgi Printses; sündinud 1830, Jäni-ku 26. päwal.

Nende lapsed:

Nikolai Konstantinowits, Suurwürlst; sündinud 1850, Kiiunla-ku 2. päwal.

Olga Konstantinowna, Suurwürlsti Printses; sündinud 1851, Leikuse-ku 22. päwal. Paulatud Krefa-ma Kuninga Georgi prauaks.

Wera Konstantinowna, Suurwürlsti Printses; sündinud 1854, Kiiunla-ku 4. päwal.

Konstantin Konstantinowits, Suurwürlst; sündinud 1858, Leikuse-ku 10. päwal.

Dmitri Konstantinowits, Suurwürlst; sündinud 1860, Jäni-ku 1. päwal.

Wjätšeslaw Konstantinowits, Suurwürlst; sündinud 1862, Heina-ku 1. päwal.

Keisri Herra teine wend:

Nikolai Nikolajewits, Suurwürlst; sündinud 1831, Heina-ku 27. päwal, ja temma Praua on:

Aleksandra Petrowna, Holstein-Oldenburgi Printses; sündinud 1838, Lehhe-ku 21. päwal.

Nende lapsed:

Nikolai Nikolajewits, Suurwürlst; sündinud 1856, Talwe-ku 6. päwal.

Peter Nikolajewits, Suurwürlst; sündinud 1864, Neäri-ku 10. päwal.

Keisri Herra kolmas wend:

Mihail Nikolajewits, Suurwürlst; sündinud 1832, Wina-ku 13. päwal, ja temma Praua on:

Olga Weodorowna, Padeni Printses; sündinud 1839, Wihkli-ku 8. päwal.

Kende lapsed:

- Nikolai Mihailowits, Suurwüsti; sündinud 1859, Jüri-ku 14. päwal.
 Anastasia Mihailowna, Suurwüsti Printses; sündinud 1860, Heina-ku 16. päwal.
 Mihail Mihailowits, Suurwüsti; sündinud 1861, Wina-ku 4. päwal.
 Georg Mihailowits, Suurwüsti; sündinud 1863, Leikuse-ku 11. päwal.
 Aleksander Mihailowits, Suurwüsti; sündinud 1866, Jüri-ku 1. päwal.
 Sergei Mihailowits, Suurwüsti; sündinud 1869, Mikhli-ku 25. päwal.

Keisri Herra õdde:

Maria Nikolajewna, Suurwüsti Printses; sündinud 1819, Leikuse-ku 6. päwal. Laulatud õnna Keiserliku Printsi Maksimilian Leöhtenbergeri prauaks.

Temma lapsed:

- Maria Maksimilianowna, Printses; sündinud 1841, Wina-ku 4. päwal.
 Nikolai Maksimilianowits, Prints; sündinud 1843, Heina-ku 23. päwal.
 Eugenia Maksimilianowna, Printses; sündinud 1845, Paasto-ku 20. päwal.
 Eugene Maksimilianowits, Prints; sündinud 1847, Meäri-ku 27. päwal.
 Sergei Maksimilianowits, Prints; sündinud 1849, Jõulo-ku 8. päwal.
 Georg Maksimilianowits, Prints; sündinud 1852, Kiiinla-ku 17. päwal.

Keisri Herra teine õdde:

Diga Nikolajewna, Suurwüsti Printses; sündinud 1822, Leikuse-ku 30. päwal. Laulatud Wirtembergi Kuninga Karel Wriidrik Aleksandri prauaks.

Keisri Herra õnna onno Praua:

Helena Pawlowna, Wirtembergi Printses; õnna Suurwüsti Mihail Pawlowitsi Leff; sündinud 1806, Jõulo-ku 28. päwal.

Temma laps:

Katarina Mihailowna, Suurwüsti Printses; sündinud 1827, Leikuse-ku 16. päwal. Laulatud Meisenburg-Strelitsi ma kunningliku Printsi Georg August Ernst Adolw Karel Ludwig prauaks.

Kronopühhad,

mis ue kirrifo seadusse järrele ka Ma kirrikutes tulleswad piddada:

- 1) Kiiinla-ku 19mal päwal. Meie sure Keisri Herra Aleksander Nikolajewitsi wallitusse hakkatusse pääw.
- 2) Kiiinla-ku 26mal päwal. Tsesarewitsi Suurwüsti Aleksander Aleksandrowitsi, Wennerigi aujärje pärris pärria, sündimisse pääw.
- 3) Jüri-ku 17mal päwal. Meie sure Keisri Herra ja keige Wenne rigi Wallitseja Aleksander Nikolajewitsi sündimisse pääw.
- 4) Heina-ku 22sel päwal. Meie sure Keisri Praua Maria Aleksandrowna nimme pääw.
- 5) Heina-ku 27mal päwal. Meie sure Keisri Praua Maria Aleksandrowna sündimisse pääw.

6) Leikuse-ku 26mal päwal. Meie sure Keisri Herra Aleksander Nikolajewitsji ja Temma Abbikasa kronimise päaw.

7) Leikuse-ku 30mal päwal. Meie sure Keisri Herra ja keige Wennerigi Wallitseja Aleksander Nikolajewitsji nimme päaw ja Tšesarewitsji Suurwüersti Aleksander Aleksandrowitsji, Wennerigi aujärje pärriis, pärria, nimme päaw.

 Needsinnatsjed Krono-pühhad petakse nenda kui Paasto jutluse päwad.

Teadaandmine,

mil ajal ramatuid Postimajas wästo wöetakse ja mil ajal postid ramatuid Tallinna towad.

Wästo wöetakse:

Rahha, dokumentid, kindlamaks tehtud ramatud (mis eest 25 kop. hõbbe rahha tulles maksta) ja pakid, mis Peterburri- ehk Riia-liina, keige Wennemale ehk ülle Rigi raja peawad sadetama, Teisipäaw ja Nede hommiko kello 8sast lõuneni kello 12; agga kui need peawad sadetama Waide-, Tartu-, Werro- ja Pihkwa-liina, siis Esmapäaw ja Neljapäaw hommiko kello 8 ja 10 wahhel, ja kui Saapsalu-liina, siis Pühhapäaw ja Neljapäaw kello 8 ja 10 wahhel. — Kui nimmetud asjad Pihkwa-liina postiga peawad sadetama, Wennema kubermangudesse, mis õhtupool, kui ka Pohlamale ja ülle Rigi raja, siis wöetakse wästo Esmapäaw hommiko kello 8 ja 10 wahhel, agga kui sadetakse Peterburri-liina ja keige Wennema kubermangudesse, mis hommikopool ja kespaitas Riis, siis Neljapäaw hommiko kello 8 ja 10 wahhel.

Muid ramatuid wöetakse wästo:

Peterburri-liina, keige Wennema kubermangudesse mis hommikopool ja kespaitas Riis ja ülle Rigi raja raste postiga: Kesknäddal ja Laupäaw hommiko kello 8sast lõuneni kello 12; Pihkwa-liina postiga: Neljapäaw hommiko kello 8 ja 10 wahhel, ja ruttupostiga: Esmapäaw hommiko kello 8 ja 11 wahhel.

Riia-liina ja sealt laudo ka eddasi nende kubermangudesse, mis õhtupool, Pohlamale ja ülle Rigi raja raste postiga: Teisipäaw ja Nede hommiko kello 8 lõuneni kello 12, ruttupostiga: Kesknäddal hommiko kello 8 ja 11 wahhel, ja ülle Pihkwa- ja Düna-urri-liina eddasi: Esmapäaw hommiko kello 8 ja 10 wahhel.

Pihkwa-, Tartu-, Werro- ja Waide-liina: Esmapäaw ja Neljapäaw hommiko kello 8 ja 10 wahhel.

Saapsalu- ja Pihhola-liina, Kurpla- ja Wirtso-mõisa: Pühhapäaw ja Neljapäaw hommiko kello 8 ja 10 wahhel.

Waldiski-liina: Teisipäaw ja Nede hommiko kello 8sast lõuneni kello 12.

Suul sawad ramatuid Posti pealt Peterburri- ja Riia-liina ja Somemale (ülle Helsingworsi-liina) ka tulles laewaga ärrasadetud.

Postid tulleswad Tallinna:

Peterburrist — raste ja kerge post igga Pühhapäaw, Teisipäaw ja Neljapäaw enne lõunat ja ruttupost igga Kesknäddal kesslõunat.

Niaft — raske ja kerge post igga Pühhapäaw ja Neljapäaw enne lõunat ja ruttupost igga Teisipäaw keshlõunat.

Pihkwaft, Tartuft, Werruft ja Paideft — raske ja kerge post igga Teisipäaw ja Kede keshlõunat.

Saapsalust — raske ja kerge post igga Keisknädal ja Laupäaw enne lõunat. Sesamma post toob ka rama-tuid Lihholast ja Turpe- ja Wirtso-mõisast.

Paldiskist — igga Teisipäaw ja Kede enne lõunat.

Suul tullemad postid Peterburrist, Niaft ja Helsing-worjst ka tullelaewaga Tallinna.

Keige aasta rippub Kaehone seina küljes üks Postikast, kuhho ramatuid, kannel postimark peal, wõib sisse pauna, ja suul Ise Lehte-ku päwast Ise Mõikli-ku päwani rippub niisugune kast ka Kadriindalis Badesalongi küljes.

Teadaandmised lada-piddamijest.

Keäri-ku:

ku päaw.	ku päaw.
7. Orgita-mõisas 2 päwa.	17. Pänemaal 2 päwa.
7. Tartu-liinas 3 nädalat.	20. Perno-liinas 3 päwa.
7. Ria-liinas.	25. Wolmeri-liinas 6 päwa.
9. Werro-liinas 3 päwa.	25. Willandi-liinas 3 päwa.
10. Saapsalu-liinas 2 päwa.	26. Reblastes 2 päwa.
17. Kollowerres 2 päwa.	27. Rakwerre-liinas 2 p.

Küünla-ku:

2. Paldiski-liinas 2 päwa.	2. Werro-liinas.
2. Willandi-liinas 1 näd.	2. Waska-liinas 8 päwa.

ku päaw.

4. Tartu-liinas 2 päwa.	12. Kurrefare-liinas 12 p.
Andrus Kede enne Wastla päwa.	15. Willandi-liinas 3 päwa.
6. Paide-liinas 2 päwa.	15. Wõnnu-liinas.
6. Narwa-liinas 4 päwa.	18. Jõhwi 2 päwa.
Lihhola-liinas, Esmapäaw enne Wastla päwa.	20. Ria-liinas.
10. Kurrefare-liinas 3 p.	22. Werro-liinas 1 nädal.
	26. Kiwõllo-mõisas 2 päwa.
	27. Lemjasi-liinas.

Paasto-ku:

Raplas Isel Esmapäwal 2 p.	päaw pärrast 3mat Pühha
Keila firrifo jures Esmapä	Paastus 2 päwa.

Jüri-ku:

10. Werro-liinas 2 päwa.	23. Hannijõe-mõisas 2 päwa.
--------------------------	-----------------------------

Lehte-ku:

9. Wõbsus.	9. Rappinas.
------------	--------------

Jani-ku:

11. Wõnnu-liinas 7 päwa.	24. Werro-liinas.
16. Rakwerre-liinas 2 p.	26. Waska-liinas.
20. Talliinas 2 nädalat.	27. Talliinas 1 nädal.
20. Paide-liinas.	29. Tarwaste-mõisas.
20. Ria-liinas 3 nädalat.	29. Tartu-liinas 2 päwa.
23. Willandi-liinas 2 päwa.	

Jeina-ku:

1. Perno-liinas 2 päwa.	20. Perno-liinas 3 näd.
2. Karsti-mõisas.	dalat.
20. Ria-liinas 3 p.	25. Wolmeri-liinas.

Leikuse-ku:

9. Abjeli-mõisas.	10. Moisekaste-mõisas.
10. Waska-liinas.	10. Lemjasi-liinas.

fu pääw.

10. Berro-liiinas.
15. Helme-möifas.
20. Ria-liiinas 3 päwa.
24. Rosfi-möifas.
24. Rosse-möifas.

fu pääw.

27. Ue-möifas, Willandi-maal.
27. Wastse-möifas.
29. Rillingi-möifas 3 päwa.
30. Raanso-möifas.

Mihkli-ku:

2. Abja-möifas 2 päwa.
2. Tammiste-möifas.
4. Rappina-möifas 2 p.
4. Sindi-möifas.
6. Taleperri-möifas.
8. Pölwe-firrifu jures.
8. Rõuge-möifas 8 päwa.
8. Tarto-liiinas 3 päwa.
8. Rastna-möifas.
9. Adjeli möifas.
9. Purnitu-möifas.
10. Batkilla-möifas.
10. Paide-liiinas 2 päwa.
10. Rõo-möifas.
10. Mõnniste-möifas.
10. Oibre-möifas.
13. Wanna-Antsmöifas.
13. Põrawerre-möifas.
14. Saapsalu-liiinas 2 päwa.
14. Antso-möifas.
15. Sallatsi-möifas.
15. Kurrefare-liiinas 3 p.
15. Korti-möifas.
17. Põltsama-möifas.

17. Kirrepääl.
18. Audrus.
20. Wendra-möifas 2 päwa.
20. Narwa-liiinas 4 päwa.
21. Wolmeri-liiinas.
21. Paldiski-liiinas 2 päwa.
21. Senno-möifas.
- Uemöifas 3mal Teispäwal
- Mihkli-kuus 3 päwa.
24. Vihhola-liiinas 3 päwa.
24. Jõhweis 2 päwa.
24. Willandi-liiinas 2 päwa.
24. Berro-liiinas.
26. Talliinas 3 päwa.
- Perno-liiinas, Esmaspääw
- enne Mihkli-päwa 2 p.
29. Rakwerre-liiinas.
29. Reblastes 3 päwa.
29. Keila firrifu jures 3 p.
29. Tarto-liiinas 3 päwa.
29. Mihkli-firrifu jures.
29. Walka-liiinas.
29. Wastse-möifas.

Wina-ku:

fu pääw.

- Raplas, Isel Redel pärrast
- Mihkli-päwa 2 päwa.
4. Pühhajärwe-möifas.
4. Kolloweres 2 päwa.
5. Rappinas 2 päwa.
- Jõehtmes, nädal pärrast
- Mihkli-päwa 2 päwa.
6. Lutsniti-möifas.

fu pääw.

6. Tarmaste-möifas.
9. Berro-liiinas 3 päwa.
9. Lemjali-liiinas.
15. Orritu-möifas.
15. Lustiwerre-möifas.
15. Weste-möifas 2 päwa.
22. Rissi firrifu jures 3 p.

Talwe-ku:

1. Tarto-liiinas 2 päwa.
5. Põrawerre-möifas.
5. Paide-liiinas 2 päwa.
10. Berro-liiinas 2 päwa.
10. Mustwees.
15. Kiwvi-Wiggalas 2 p.
20. Walka-liiinas 2 päwa.
25. Wolmeri-liiinas 3 päwa.
25. Willandi-liiinas 3 päwa.

Jõul-ku:

5. Rappinas.
10. Wõnnu-liiinas 2 päwa.
10. Wõhsus.
10. Paide-liiinas 2 päwa.
- Merjama firrifu jures 3mal
- Krist. tal. Pühhal 2 p.
- Perno-liiinas, Esmasp. ning
- Teisp. pärrast 3 Kr. tul. P.
19. Reblastes.
27. Walka-liiinas 10 päwa.

Jõgal aastal 25., 26. ehk 27. Jani-ku päwal, seddamõda kui kohto polest ette teada antakse, on Talliinas toom peal lõssi howis hooste näitus ja pärrast sedda hooste rammo katsumine. Kellel keige parremad siin kubermangus kaswatatud hobbojed on, sawad aupalka. Enne kojo-miinemist mõiwad kes himmuštawad hobbofid müä, osta ehk wahhetada.

Kubermango kohto käsjo järrele ei olle lubba, ei saupäwal egga Pühhapäwal lata piddada, waid, kui nenda juhtub, peab sedda teise nädala esimejel argipäwal petama.

Luggemine.

Jodifu Bibel.

1.

Se on suur ja tähtes filmapill siin ellus, kui kaks teine teisega kõnnelewad ja teine teiselt küsivad: kas tahhaksid ühte minna koggu omma elluajaks ja nisuggust pühha seadust teha, mis mu ükski ei pea lahutama, kui agga surm. Apostel ütleb: Katsuge kõik läbbi: piddage kinni, mis hea on; hoidke kõige se eest, mis näitab kurri ollewad. 1. Tess. 5, 21. 22.

Kangru lesse „Dio“ toakeses peti sesuggust läbbikatsumist. Seal istus Anna, üks nigris wiskasas ja kõigipiddi hästi kaswatatud tüttarlaps ja temma wastas noor tislere Kasif, kes pärrast omma õppiaastaid mõnda maad ja linna olli läbbireisinud ja nüüd jälle koju taggasi tulnud, kus ta ammetiga lotis ennesele leiba tenida. Ta olli tubli tislere ja wallus tõteggia. Kõige esite olli ta ennesele mõnda tarwilist head maja asja walmistanud ja neid omma ellutuppa paigale seadnud, agga nende peale wadates, tulli igga

ford ta mele, et ommeti se kõige parram illu weel majas pudus ja sedda tahtis ta nüüd ennesele ka tua ja olli sepärrast pühhapäwa rides omma nabri lesse jure läinud küssima, kas sesamnia tahhaks omma tüttart temmale abbiakasaks anda.

Lesk ei wastanud middagi, waid watas küssima filmadega Anna otsa. Anna, tõssine ja mõislik tüttarlaps, kes esmalt ärrapunnastades filmad mahhalõnud, pöras neid nüüd julgusega selle peale, kes sedda suurt küssimist olli ettepannud ja ütles: „Meister Kasif, enne kui minna teile wöin wastata, peate teie mulle ühe küssimise peale kostma, agga ilma kawwalufeta: kas teie sedda tahhate?“

„Tõeste, Anna“, kostis noormees ruttu, „küssige agga ilma kartufeta.“

„Hea küll, ma tahhan sedda siis wäljaräkida; öölge mulle: kas teie jote wina?“

Kasif kookus immekspannes, nisuggust küssimist polnud ta ootnud. Agga tüdruk ei annud palju aega mõelda, waid ütles: „Käfige agga otsekõhhe wälja, ni kui teie mulle lubbasite!“

„Omna lubbamist tahhan kui auus mees täita“, ütles Kasif, „ei ma woi sallata, ma joon igga hommiku ja õhtu omma sutäie wina, otse nõnda kui ennamiste teised minnu arrulised tewad. Agga miks sa sedda küssid?“

„Ma piddin sedda teadma; nüüd wöin ma teile selget wastust anda: Se asfi, mis teie so wite ei woi siindida.“

„Agga Anna“, ütles Kasif, „miks sa sepärrast mulle ni walju wastuse annad? Kas se on siis suur illekohhus, kui kegi iggapäaw suggu joob? Egga ma ennast ei jo täis!“

„Selle ülle tahhan ma teile warsti selletust anda“, ütles Anna.

„Teie tundsite minnu isä ja tünnete ka mind lapsesõlwest, et meie seltsis olleme illeskaswanud. Ma ollen teile saggedaste sedda hädda eerdanud, kui palju emma ja minna isä läbbi saime kannatada, kui ta joobnud koju tulli. Selle aja sees, mis teie ärra ollite, furri ta ärra — ni kui inimesed ütlewad, et ta olli jomifest rummalaks jäänud. Ta kahhetfes sedda kül furma wodi peal ja pallus emmalt kõik andeks ja wandus wiina ärra, mis tedda nõnda olli rikkunud, agga se olli ommeti kõik hilja. Sel ajal wõtsin ma kindlat nõuu mitte nisugguse mehhele minna, kes selle pörgu märja söbber on. Sepärrast ütlen teile otsekohhe, ehk mo südda kül raske on: meie kahhekesti ei sünni mitte teine teisele.“

„Agga, Anna, sa olled ommeti liig walli“, kostis Kasif, „minnu ja jodiku wahhel on ommeti suur wahhe. Tulle mulle, sa olled mulle jo wägga armas.“

Selle peale ütles emma: „Armas Kasif, nõnda räkis esjotsa ka minnu mees. Teie tõutus wõib kül kohtlane olla, agga wiina läbbi wõib ka pimmedus wõimust sada, et sedda kurja armastate, mis teie nüüd weel kardate. Sepärrast ei tahha ma omma tütrele mitte nõuu anda.“

„Kas siis sest asjast, mo armsamast lotusest, ei pea wissist middagi tulles?“ ütles noormees kurbdusega. Ta pöras ennast Anna pole nende sõnadega: „Agga kui ma Anna meleheaks wiina mahajättan ja lubban kindla tõutusega, mitte tilkagi jua, kas teie siis mulle „jah“ ütlete? — Anna, ärra ütle mulle mitte „ei“, ma tahhan kõik tehha, mis agga ial so mele järrel nään ollewad.“

Anna watas küsüwa näuga emma filmi, siis ütles: „Teie tahhaksite siis minnu meleheaks sedda kõik tõutada?“

„Jah Anna kõigest süddamest“, wastas Kasif, „ja pead näggema, et ma sõnna pean!“

Tüdruk wiwitas weel püssut, siis andis ta omma kosijale kät ja ütles: „Noh, ma tahhan sedda so truusega ja Jummalaga abbi peale lotes julgeda, ja lubban ennast sünnule. Enne olli mo kohhus walli olla, sest abbiellu on Jummalaga pühha seadus ja peab selge ja kindla põhja peale rajatud ollema.“

na! Sinna olled minnu tuntud, armas, hea Anna, ütles Kasik rõnuga, tedda tännades ja ennese liggi tõmmates.

2.

Lesse nabris, mõnni maja agga wahhet, olli üks uhke kõrts. Kõrtsi ukse ülle rippus kenna laud, kus peal wahhutaw õllepuddel ja roheline kiirgaw winaklaas ollid malitud, ja kus al need sõnnad seisid:

Kellel jannu, tulge sisse!

Kuinud kurgud, katseke isse!

Need sõnnad mõdusid mitme mõdaminiija süddame peale kurjaste, et nad ei jõudnud wastu panna. Nende kure hakkas kohhe kuttistama ja süggelema, kunni nad sisseläksid. Noor kõrtsmik toas teggi nõnda, kui rebbane teeb, kellel kanna käppade wahhel ja tahhab temma sulgi hakkata katkuma.

Kaup nähti hästi käiwad. Õhtul kõrtsmiku püksi kallitsas kõllises ja kõllsus hopis ennam rahha, kui kiriku kureus pühhapäwal, ja kellele ta piddi wäljaandma surema rahha pealt neile ta ennemini jotis weel wina, kui et rahha käest andis. Ta piddas ennesest suurt luggu ja arwas ennast teiste kõrtsmikude eesmärgiks.

Ommeiti pudus weel middagi kõrtsis, üks ter-

rane kassin perrenaene, kellest kõrtsmik peaaegu suremat kassu lotis tullewad kui sest salmikesest, mis wäljas kõrtsi ukse ülle olli kirjutud. Emma olli kül maja toimetajaks, agga se ep olnud ommeiti ta melest se õige. Tännä õhtu olli ta nõnda mõttete sees ja püdis omma wõrastest ruttu lahti jada. Kui wiimne wõras olli ärraläinud, hakkas ta äkkitselt kõnnelema: „Emma, ma tahhaksin teile middagi öelda, mul on nõu poisipõlwest lahkuda.“

„Polle minna selle wastu“, kostis teine. Duul siis jubba tüdruk teadawal?”

„Küllap ma teaksin üht, kedda ma hea melega tahhaksin“, ütles poeg, „agga ma kardan et ta mind wastu ei wõtta. Se on Anna Wirt, lesse nabri naese tüttar.“

„Mis! se! Misuke sandi-tüdruk ei peaks sind, rikkast kõrtsmiku wastu wõtma? Noh, lass! ta siis joosta, nifuggusid saad sinna igga sõrme peale künne jälle.“

„Ei, emma, temma on mulle armas, ei ma tahhaks muud. Agga ma kardan, temmal on jubba ehk teine.“

„Sedda tahhame pea teada“, ütles wanaake, „tahhan kuulata, kas ta „ei“ ütleb, kui tõssi tagga ja hea rikkas kossija temmale kät pakkub ja õnne; kül ma ta mele pöran.“

3.

Teisel hommikul läks kõrtsmiku emma nabri lesse majasse, kus ta omma poega koshumise nõuu Annale teada andis. Agga kui suur olli temma immetellemine ja melehaigus, kui ta Anna kihlamisest tislari Kasikuga kuulda sai.

„Voi selle nälsatsfega ollete teie eunast kihlanud, kellel muud ei olle, kui mõnned koppikad? Se olli teist, Anna, suur rummalus, nifuke tiidruk, kui teie, olleks ka parremat meest võinud saada, kui sedda nälsakorukest. Agga minna arwan, laske tedda minna. Mõttelge agga, misfuke täis maja ja õnne põlli teile minnu poega läbbi pakkutakse!“

„Ma tännan nifugguse õnne eest“, ütles Anna, „parrem kerjata ja nälgeda, kui ühhe kairwala kõrtsmiku naene olla. Teie kõrts on rõõwliak, kes senna sisse juhtub, sel on luggu, nagu sel inimisel, kes mõrtsukate kätte sattus, naad risusid tedda paljaks ja jätisid pool surnud mahha. Minnu waest isä — kes jo Jumtala ees — ollete teie ommas rõõwli augus ihhu ning hinge polest tapnud. Kui minna kõrtsi peaksin ellama tulles, siis olleks mul nõnda kui nääksin ma igga winaklasi sees omma ärraeksitud ja wina läbbi rikkutud isä kuju. Ei, mul on hirm sest asjast!“

„Sedda peate teie kahhetsema, teie sureline sandipesa“, kishendas wõras wihhaga. „Kuulge, ma wõin teile ettekulutada, et teie kalsus peigmees peab nifammasugguseks sama, kui teie jodif isä olli.“

Nende sõnnadega tõusis ta üles ja jooksis uksest wälja.

Emma ja tüttar istusid weel wähe aega kui tummad ehmatusest, siis ütles emma, pead wanutades: „Jummal hoidku sedda tõeks minnemast.“

4.

Kuus nädalat selle järrel ollid tislari ja Anna pulmad. Kui pulma saea kirriku läks ja kõrtsi eest möda tulli; watis sealt perremees pool sallaja akna kõrwaist wälja. Temma silmad kiirgasid ja ta käed ollid rusfikas tullisest wihhast. Anna, mõdaminnes, piggistas murrega peigmehhe kää ennepeusse ja ütles wäiksest: „Willem, sa pead jo ommeti, mis sa mulle olled tõutanud?“

„Arra karda, Anna“, wastas teine, „ma pean sõnna!“

Mõnni filmapilt selle järrel seisid nad kirrikus altari ees ja õppetaja hakkas kõnnelema. Noor pruutpaar panni hõlega tähhele, ja mõllemate sees tärkasid isefärralised mõtted üles, kui õppetaja manitsuse alluseks need sõnnad lugges: „Randke

teine teise koormat, ja nõnda täitke Kristuse käs-ku." Mõllemad mõtlesid nende sõnnade peale, mis nad enne jo, ja isseärrikes nüüd kirriku te peal ollid väinud. Anna südda tahtis arraks minna, agga wahwastas ennast ruttu jälle ja panni hõlega õppetaja sõnnu tähhele. Kui nad kõnnelõppul teine teisele kät andsid ja endid teine teise pole pörasid, watas Willem ni kindla ning tõssise näuga Anna silmi, et ta sest ärratundis: ta tõestab sedda tagga, mis ta kirriku tulles olli lubbanud.

Süü kihhelkonnas olli se kanna pruuk, et pruutparile altari ees pühha piibli-ramat kasa anti; ka Willem omma abbikasaga said sedda kallimat andi.

5.

Pisut näddalaid pärrast sedda seisid ka kõrts-mik sellesamma altari ees. Ta emma olli temmale rikkaste tüttardest naese otsinud; se olli üks waike, õrn agga tõssine naesterahwas. Temma isä olli üks ahne rikkas, kes omma tüttart wäg-gise panni kõrtsmikule minnema, et rahha kossiks rahha. Tüttar ei tohtinud wastu panna.

6.

Kasik ja ta abbikasa ellasid ühhemeelelist ellu. Kui tiseder karme tö järrel õhtule läks, seadis Anna

kõik targaste, et ta omma koddust ellu mehhe me-lest armsaks ja lõbbusaks wõiks tehha. — Nasta pärrast kinkis Jummal neile ühe lapsukese, ked-da Willemiks ristitati. Emma kirjutas kingitud Piibli kane peale lapse nimme ja sünnimise ning ristimise päwa.

Lapsukese läbbi olli Annal weel palju kergem meest maja pole hoida. Kui ta õhtu tuppä tullu ja ta naene poisikest ta süllesse panni, kes ta was-tu naeratades käsä sirutas, siis mõtles isä weel wähhem wällise sõbruse peale. Agga temma en-dised sõbrad püüdisid igga wiisi tedda ennestest seltsi sada. Kui heaga ei aitud, siis hakkasid tedda pilkama ja sõimama „naese narriks“, agga ka se ei mõdunud, sest Kasik olli wait ja hoidis en-nast neist emale.

Mittu korda tõusis Kasiku süddames, kõrtsist mõdaminnes, wina himmu, agga ta mõtles om-ma tõutuse peale ja läks sealt möda.

Teine kord tullu kiusaja penemalt: „ma polle terve, sutäis wina olleks mulle rohhuks!“ „Ar-mas Willem“, kostis naene, „mõtse omma tõu-tuse peale. Ma teen sulle soja jomaaega, mis sulle wiist weel parrem on, kui se pettis wiin.“

Annal jäi õigus, sest see jomaaeg aitas kõhhe, ja mees olli rõmus, et ta polnud omma tõutuse ülleastunud.

Nõnda läks tislari assi ikka eddasi. Lühikeses aja pärast pois ta jo hakkata omma maja wõlgu tassuma. Ühe parisniku käest olli ta 500 rubla laenanud; selle mehhe kairwalust kartis ta wägga.

7.

Jubba olli jälle aasta möda läinud. Kasiku abikasa olli jälle ühe lapsukeses omma Piibli fises wõinud ülespanna. Jummal olli neid nore tütreaga õnnistanud. Wanna emma olli hingama läinud, rõmus omma laste õnne üle, mis ta siit sadik olli näinud. Ammeti tö läks kennaaste eddasi, ja Kasik olli iggakord, kui ta intressid maksis, ka wähehawalt püüdnud maja wõlast tassuda. — Tämma olli ta jälle läinud sedda teggema. Ta naene ehmatas, kui ta taggasi tulli. Ni rahhuta ning kahwatand polnud ta tedda weel ial näinud.

„Anna, ma toon sulle kurbe sõnnumid“, ütles ta, meie wõlla kirri on ärramüdnud kõrtsmiku kätte. Si sedda kurjemat polleks wõinud sündida. Müüd olleme waenlase küsis!“

„Tulle appi, siis olleme kaddund“, kissetas Anna ehmatusega; agga pea lissas ta: „noh, se on pat nõnda räkida, ma pean enne neid nõdra ussu pärast habbenema. Meie ei olle sellepärast weel mitte kaddund, meie wanna tru Jummal ellab

weel. Se tulles temmalt, et meie uss saaks lähikatsitud. Ürra sellepärast, armas mees, wägga õhtu, küll meie same korda, ehk se assi küll näib kurb olla.“

„Ma ei wõi ennast ni ruttu waigistada“, ütles teine, „siis on mul weel se assi wastu meelt, et ma pean sedda rahha kõrtsi wima, kust muidu möda lähhän.“

Anna siidda wärrises ta rindus, agga waigistas ennast ja ütles: „Noh, egga so pea ommeti otsast lange, kui sa jenna fises lähhäd. Sul polle jo tarwis kõrtsis olles jua. Minne agga rahhuga jenna, minna tahhan nikana sinu eest palluda.“

Tisler ei lausund sõnna, wöttis mütsi ja läks.

Kui ta sai ärraläinud, tulli wessi naese silmi; ta mõtles kõrtsmiku emma ahwardamise peale ja tundis ka omma mehhe nõdrust. Peale sedda polnud ta weel mitte ussus kindel. Agga ta langetas põlwili ja pallus Jummalat siiddamest.

Tunni aja pärast tulli Kasik koju taggasi. Ta silmad ollid rõõmsamad, kui minnes.

„Armas naene, ütles ta, „kõrtsmik pollegi ni sant, kui meie arwasime. Kui ma jenna tulilin, panni ta mulle klasi napsu ette, nende sõnadega: Tämma õhtu on külm, se annab soja.“ „Ma pannin wastu ja ütlesin, et ma napsu ei jo.

Ta watas esmalt immetelledes mo otša, siis läks ja tõi mulle klaasi õllut. Sedda wõtsin ma tänuga wastu. Ei ta olnud walli; agga et wõlg ennemine saaks tassitud, olli temma nõu, et muist töga saaks makstud. Ta lasseb ennesele ue kaubakappi tehha. Ma lähhan homme senna ja hakkas tõle."

Anna ütles: „Armas Willem, se nõu on üks pörgulise pael, miska sind püda. Sa ei olleks sedda tööd mitte piddand wastuwõtma."

„Oh naene", ütles Kasik piisut pahhandades, „ärä mõtle kurja!"

„Ma sowiksin, et se teisiti olleks", wastas Anna, „agga ma kardan, et ma wägga töt olen bölnud, sepärrast wata hästi ette."

8.

Teisel hommikul wõttis Kasik tõrjistad selga ja läks kõrtsi, kust ta lõunaajal lahke melega koju taggasi tulli sõma. Ta ei jõudnud kiilalt kõrtsirahwa lahkest kita. Pärrast sõma läks ta jälle taggasi.

Ohtu tulli kätte, perrenaene olli ammu õhtusõmist walmis pannud ja otas omma mehhe järrel; pilkane pimme ja õ jõudsid peale, agga mees ei tulnud. Perrenaese ahvastus läks ikka suremaks. Misugguses kurwastuses ja walwamises

ollid mittu tundi möda läinud, siis ei jõudnud ta ennam kannatada. Ta tõusis üles, tõmmas riet selga ta tahtis wälja minna. Alkitselt kulis ta keddagit tulleswad. Agga ei olnud mitte temma mehhe kindel astumine, waid waiksed tiimad naesterahwa sammud. Ta ruttas wastu, teggi ukse lahti ja näggi kõrtsmiku naest ennese ees seiswad.

Mõllemad naesed ollid lapsena ühhes kolis käinud. Se sõbrus sai neste jone peale, kui teine teise nabrisse mehhele saiwad. Nad ollid saggedaste seltsi juhtunud kirriku teel, kuhju mõllemate südda neid pühhapäiwil ajas. Kasiku naene olli teist süddamest hakkand armastama.

„Anna", ütles kõrtsmiku naene, „ärä ehmata mitte, ma toon kurbe sõnumid. Sinu mees on meil täis joobnud."

Anna tahtis ehmatusest peaeegu ärranõrkeda. „Summala pärrast", kiskendas ta, „siis ei olle mo kartus tühhine olnud. Oh minnu waene mees! Kuddas wõis ta omma tõutust ülleastuda, mis ta ni mittu korda kinnitand."

„Ei ta olleks sedda wiisist mitte teinud, agga nad petsid tedda kairwalusega. Mo südda lõhkeb mo sees sedda böldes: minnu mees on selle pattu asjutaja. Nad pannid temmale esmalt klaasi õllud ette, mis nad sallaja enne napsuga ollid seg-

ganud, se läks pähhä. Siis teotasid ja pillasid nad tedda kurjaste, se ep olleksi mees, kes napsu ei jo; temma ei jua sepärrast, et wist üks ainus klaas jubba tedda laua alla wantada. Sinno mees olli kama wait, teggi waiksest omma tööd, siiski wöis nähha, et se tedda pahhandas, sest ta löi wahhest filmist üsna punnaseks. Wi maks, kui assi liale läks, kargas ülles, wöttis täie klasi wina laua pealt böldes: „Ma tahhan näidata, et ma klasi wina pärrast mitte laua alla ei lange, et mind rahhule jättate.“ Ja jõi selle klasitäie ühhe klunkfuga ärra, mis ülle nad kõik jölledast kassi lafsutades tedda kiitsid. Mis pärrast sedda siindis, ei tea ma mitte, sest mo mees satis mind kõrtsi toast ärra. Kui ma mõnne aja pärrast jälle tullin, näggin ma kuidas so mees teiste keskel üht klasi täit teise järrel alla wallas. Ma puggesin sallamahti toast wälja, sedda kurba luggu fulle teada andma.“

Anna langes, kibbedast nuttes, toli peale. Wimaks tõusis ta ülles, ütles omma kurwa sõbrale: „Tulle, Maria, ma sadan sind kõrtsi jure.“

Kui mõllemad senna said, teggi Kasiku naene hirmu ja wärristusega ukse lahti, ja astus sisse. Ta mees istus lafkekoerte keskel, ta andis just tühja klasi kõrtsmiku kätte, agga teise käega löi ta ni waljuste wastu lauda, et kõik klasid klirrisefid.

Anna läks ta jure ja ütles waikse healega: „Tulle, armas mees, nüüd on jubba aeg koju minna.“

„Ei ma weel tahha minna“, pommis Kasik tüüma kelega, „andke, kõrtsmik, weel üks naps.“

„Noh se on õige, Kasik“, hüüdsid teised joditud iggalt poolt, „ärra lasse naest so ülle wallitseda.“

„Anna pöras weel korra omma mehe pole, temma käest kinni hakkates, et tedda ülles aita. Siis tulli (et ta winast sõgge olli) pimmeduse wihha waim ta sisse, ta kargas ülles ja löi omma naest rusikaga wastu filmi, et se ärraminestades mahha langes. Nüüd kargas kõrtsmiku naene ruttu senna, wiis tedda teise tuppa wodi peale, pessi werd ta filmist ja kastis ta otsaesist külma wega, kinni ta jälle hakkas arru sama ja õhkades ütles: „Armas Maria, wi mind koju, ma ei tahha mitte filmapillu kauem seia ärranetud majasse jada.“ Nende sõnnade peale hakkas teine kibbedaste nutma ja ütles: „Anna, ma arwan, sinna olled ehk kõiges omma willetsuses siiski õnnelikum minnust. Minna pean parragu seia hirmsa majasse jama, ja eddespidi selle sarnatšid wõeraid asju näggema. Oh, et ma siit läwwi ülle ial polleks astunud!“ Pärrast neid sõnnu aitas ta Annat toast wälja. — Kojas seisis kõrtsmiku emma käed püas, neid irwitades.

„Aha, kas ma polle öiete ettekulutanud? Teie kaunis mees on jubba parraja te peal seks sada, mis ta laddund jodid ai olli! Kolme aasta cest olli innime uhke, kõrtsi mehhele minnema, agga tänna peab ta tentuse ja häbbiga wälja lassima ja on weel pealegi kõrtsis peksta sanud.“ — Anna olli wait, agga ta kehhasi käis kui kiltima wärrin läbbi.

9.

Kui nad saiwad koju tulnud, läks Maria pärrast jummalaga jätniisi süddame halledusega jälle taggasi. Anna istus mahha ja nuttis. Ta sees wõitlesid kurrastus ja wiikka teine teisega. Wast hommiku pole aitas waikue unni tedda kõik wallu wähhaks ajaks unnuštada. Jubba loit olli wäljas, kui Kasik waljust usse tagga pangutas ja tedda ülles ärratas. Unnest seggaue, ei sanud ta esmalt miiddinast arru; agga ätkitselt tulli jälle kõik ta mele, mis eile õhtul siindis ja langes nagu rasse riink ta süddame peale. Ta teggi usse lahti. Kasik olli seal; ta olli jälle kaunist tarf. Waikse healega terretades astus ta tuppa, ta ei julgend omma naese silmi wadata, istus toli peale, akna alla, kust ta wait olles wälja wahtis. Anna olli ka wait ja mõttes: „Temma kohhus on tulla andeks palluma.“ Agga Kasik ei tulnud. Ta otas, et Anna pididi räkima. Sellele olli se ka rasse. Nõnda jäid siis mõllemad leletu. Tisler söi ja läks jälle kõrtsi jure tõle. Põuna tulli ta jälle koju söma. Mõllemad istusid jälle wait olles laua juures. Kasik tõnfis ni pea, kui wõimalik ülles ja läks ärra. Öhtu tulli ta õigel ajal taggasi. Pärrast sömist istus ta tiik aega wait olles ja odates, kas Anna pididi kõnnet allustama, agga et teine sedda ei teinud, tõnfis ta ätkitselt ülles, läks wälja nst ennese tagga kinni wisjates. Kurri kiusaja waim olli ta sisse läinud ja tedda tullise wiikhaga omma naese wastu täitnud. Anna olleks tedda hea melega nüüd taggasi hüüdnud, agga nüüd olli se

parragu hilja. Ta wõttis kurbusega ennese Piiblist selle kohha illes: „Ärge laske päwa loja miina omma wiikhasamise ülle, ja ärge andke maad kurratile.“ Ribbeda kahhetsemisega lugges ta need sinuatsed tähhelpannemise wäärt sõnad, kelle wastu nihästi temma kui ta mees ollid pattu teinud.

Kasiku luggu läks nüüd aeg ajalt ifka willetsamaks; ta olli nagu uppuja laenatama we sees, kelle jallad põhja ei tahha leida.

10.

Nasta olli jälle eddasi jõudnud; agga luggu tislari majas läks järjelt taggurpidi. Anna olli ennese poolt küll piliidnud tehha, mis mõistis, agga parragu ilma aegu. Sest kui ifks haige ueste haigeks jääb, siis arst on kahtlane ta ellu pärrast ja wangutab pead. Palju kartlikum on pat, mis hinge haigus ja tõbbi. Kui innimene selle sisse jälle ueste langeb, siis tulles kurrat — piikka kirja tunnistust möda — seitse kord kangem ta peale kui enne. Nõnda olli nüüd ka Kasikuga luggu. Kõik temma tõutused ollid kui weski tam mahhalangenud ja pat wõis kui wolos jöggi omma teed joosta. — Naese palwid ta ei kuulnud, ehk kui tahtis kuulda, siis ommeti ei sudanud pattu paelast lahti sada. Kõrtsmik omma poolt ahwatas tedda ka allati joma. Tõ ja teinistus jäid ifka ennam mahha; ja Anna olleks pidand amugi lastega nälga jäma, kui mitte kõrtsmiku helde naene temmale polleks abbi teinud. Kõrtsmik olli piliidnud saggedast omma naesi keelda, agga se olli temmale julgusega tunnistanud, et ta sedda tunda ennese kohhus ollewad tehha, et sedda hirmust lilekohhut, mis mees tislari perrele olla teinud — wõiks wähhegi parrandada.

11.

Ühhel talwisel hommikul olli Kasiku majas wägga suur ehmatatus. Sull wõraid innimesi tungisid sisse, sest majake

piddi tänna haamri al rohema pakkujale ärramüdnud sama. Kõrtsmik polnud mitte kaeband, et temmal küll mõnne aegsed intressid sada ollid. Se teggi temmale pörgulise rõnu, — waesti jodikut weel kauem wõlla sõlmes piddada. Agga muud wõllauskujad ja kõige ennam lauakaupmees ollid maja mümist nõudnud.

Rasit olli kahtlase melega kõrtsi läinud. Naene, täis murret ning kurwastust, istus nelja wäetima lapsaga akna al ja nuttis. Sedda nähhes ütles weike wie aastane Willem: „Emma, kas meid niikild aetakse õue küllma lumme peale?“ „Ei tea, mo laps“, öhkas emma, „kui sa pallud, küll Jummal siis meile jälle wõib soja tubba anda.“ Pojute panui kätsest ristist ja ütles: „Armas Jummal, ärra lasse meid lumme peale ajada, seal on wägga külm.“

Selgammal filmapilgul tehti üks waißesi lahti, ja tuppaa astus temma tru ning ustaw sõbber — kõrtsmiku naene. Teise kaela ümmer hakkates ütles ta: „Ärra ennam nutta, mo armas Anna, se wõib kõik weel heaks minna, meie tru Jummal ellab weel.“

„Ei se ennam parrane“, ütles teine, „oh, kuhu pean ma niikild lastega minnema?“

„Ole rahhul, Anna“, kostis teine, „sa jääd omma majasse, nikana kui minna ellan; lasse se murre minnu hõlaks jada.“

„Kuidas se wõimalik olleks“, ütles Anna, „müja on al toas, ma kuulsin kolm plaksu lödama, ja sest ajast on maja müdnud.“

„Kannata“, ütles sõbber, „ma tahhan sulle öölda, kegi on sedda maja ostnud, kes teid wist mitte wälja ei aja.“ Sedda ööldes läks kõrtsmiku naene toast wälja. Anna tah-tis teada, mis naabri naese kõnne ommeti tähhendaks, läks alla tuppaa. Sisse minnes leidis ta agga maja müjad weel toast. Se ütles: „Kaupmees Raps on teie maja ärraostnud ja

wägga kõrge hinna eest. Ta on 1200 rubla ta eest annud. Sedda head kaupaa sünnib teile õnnels kita.“ Tisleri naene tänas selle teaduse eest ja läks jälle illes omma tuppaa, mitmesugused mõtted käisid temma peas ilmmer. Ta tundis kaupmeest Rapsu, temma emmand olli kõrtsi emmandaga mõnda aastat head sõbrad. Rõmus lotus hakkas ta waimu sees liikuma.

12.

Kui tisker kõrtsist koju tuli ja omma abikaasalt kuulda sai, kuidas maja mümisega luggu olli, ütles ta küllma sõddamega: „Palju on se küll, mis Raps maja eest on annud, agga mis se meid aitab, se wõetaks parrajast wõlgade eest ärra.“ Kuida ta ütles, nõnda se ka silindis, ja tuli temmale ennemine kasuks kui kahjuks; ta olleks, tulles aeg, enmast trööstides wõinud wina sisse ärraupputada.

Kelli näddalat peale sedda tuli kõrtsi emmand jenna, ta käes olli kinnipitseritud kohtu kirri, mis ennese kurwa sõbra peusse pistis ööldes: „armas Anna, loe sedda.“

Anna murdis pitseri lahti ja lugges, et kaupmees Raps omma ostetud maja tisker Rasitu emmenda ja temma laste pärranduseks kohtu kirjadesse lasnud illespanna.

„Oh sinna helde tru sõdda“, ütles Anna, teise ümber kinni hakkates, „se on sinu teggu, rägi ommeti, kuidas sa sedda olled teinud?“

„Sa tead“, ütles teine, et mo täddi mõnne ku eest ärra surri, kes mulle 1000 rubla ärwi järrele jättis. Pääw enne maja mümist sain ma rahha kätte ja läksin lohhe Rapsu jure, et ta maja sulle ja so lastele piddi taggasi ostma. 200 rubla, mis pudus, on ka sadud.

„Agga mis so mees sedda kuuldes ütles?“ wastas Anna.

„Roh mõnni näddal on mul rahhu — ütles Maria — ta mõtleb, et rahha on weel wäljamaksmata. Sa kui ta

selle pärrast tahhab tappelda, ütlen ma temmale otse kohhe, rahhulise melega, et ma sedda Jummal ja innimeste ees õiguseks pean, sedda üllekohhut wähhagi tasjuda, mis ta teile on teinud. Mo mees on teile ennam kurja teinud, kui minna heaks wõin pöördä! —

Anna ei wõinud halleduse ja rõmu pärrast sõnnagi lausuda; filma wessi olli temma kostus.

13.

Rasik langes ifka weel süggawamale; ta wöttis omma naese järrelt, mis kätte sai, müüls ärra ja jõi winaks. Naesele olli mitmelt polelt nõuu antud, ennast temmasti lahjutada; agga temma ei wõtnud sedda nõuu, ta usk olli se peale kindel, et Jummal raske mat risti ta peale ei panna, kui ta lunda jõuaks.

Ühhel päwal olli Rasik jälle kõrtsis ja pakkus omma kuld kihlasõrmust kõrtsnikule wina wõlla eest. Kui kõrtsnik sõrmust kätte wöttis, sai Jummal Waini maad, temma kõwwa süddant ligutada. Se tunnistas enne wastu, et ta pörgulise kawwala wihhaga waesti tisleri olli ärraeksitunud. Kõrtsniku wagga naene olli omma mehhele ta üllekohhut saggedaste tössiste sõnnadega mele tulletanud, mis läbbi tundmise sädde ta süddamesse tulli. Ta wöttis sõrmuse kätte, läks teise tuppa ja ütles raske süddamega omma naesele: „Nä, Maria, sedda on mulle praegu tisler annud, et selle eest napu wõiks sada.“

Ehmatusjega ütles teine: „Oh raske asja! woi ni süggawast on se õnnetu langenud! Mees, mees, küll sinnul on palju wastamist!“

Mees ütles agga: „Säh, ja wöid sedda sõrmust Rasiku emmandale taggasi anda.“

14.

Kui Rasik õhtul koju tulli, püdis ta enne parramat kät, kus sõrmus pudus, ennamiste taskus hoides warjata.

Teisel hommikul hullus ta kui munnas kanna kõil maja nurgad läbbi, tähhele pannes, kas middagi ta kätte putuks, mis eest wina wõiks sada.

Anna pididi kottu wälja minnema, ja kui ta tunni aja pärrast jälle tulli, filmas ta kappi otja, kus ta Piibel muidu seisis, — se olli ärra. — Anna, sõnnuta ehmatusjast, löi käed kokku, kõndis kohkund süddamega toas eddasi ja taggasi, sest ta mõistis, kes Piibli olli ärrawinud.

Rasik olli Piibliga kõrtsi läinud. Kui perremees tedda näggi tulleswad, pöras ta selga temma pole, ta ei tahtnud õnnetu mat jodikut ennam nähha. Agga Rasik wöttis tühja klasi, löi sellega wastu letti ja hüdis: „Kõrtsnik, andke napu!“

„Teil polle jo rahha“, ütles teine, ilma et ümberpöras. „Se on küll tössi“, ütles Rasik, „agga mul on üks ramat müä, selle eest wõite mulle õmmeti kõige wähhemast jutäie wina anda.“

Kõrtsnik ehmatas, kui näggi, et se Piiblikamat olli ja ütles: „Ei ma sedda teie käest ärra osta, sedda wige agga jälle koju taggasi.“

„Oh, hea kõrtsnik“, öhlas waene wina fullane, „ärge mitte nõnda räkige, ma polle tänna weel tillagi jonud, ma'p wõi ilma winata olla. Olgu üks ainukegi klasi täis! Teie ollete mind ahwatanud joma, ja niilid, kui ma ennam wina ei woi jätta egga temmata ellada, niilid ei tahha teie mulle sedda mitte ennam anda; se polle mitte õige teiest.“ — Reid sõnnu võlides, jooksis filma wessi jodiku filmist kui allikatest mahha.

Kõrtsniku südda olli wägga ligutud, ta wöttis Piibli kätte ja löi sedda lahti. Ramatu kane peale ollid need sõnnad kirjutud: „Kui sinu sõnna ei olleks mo jahutamine olnud, siis olleksin ma ommas willetsuses annugi hukka läinud.“ — Ta mõtles: minna ollen nende hukkaja! — Mittu kohta olli Anna plijatspulga kriipsuga ärra märkind. Ka

need Jõhanda sõnnad: „Sädda selle innimesele, kelle läbbi pahhandus tulles. Sel on parram, et weski kiwvi temma kaela peaks podama, ja tedda ärraupputatama süggawama merre kohta.“ Kui mõel tungisid need sõnnad ta hinge läbbi: Se jookseb minnu kohta! Jah sedda ollen ma wäärt!

Hirmuga wöttis ta pühha ramatu ja läks teise tuppä omma abbitasa jure, kus ta sellele otse kohhe köit, mis olli süündinud, rakis. Maria wöttis Pütbli kätte ja hakkas kibbedaste nutma. „Oh mis raske õnnetus se on“, ütles ta nuttes, „mis raskeid wõllasiliid olled sinna, armas mees, enne hinge peale koormanud!“ Nende sõnnade järrel langes ta toli peale ja temma kibbe nut andis tunnistust ta raskest hinge ahhastusest.

Temma mees olli wäggewaste ligutud, ta süddame tunnistus kaebas pittse healega ta peale. Tüik aega jäid mõllemad wait. Wimalaks ütles mees: „Ma tunnen enne raskeid üllekohhut ja ma tahhan sedda hea melega jälle parrandada. Anna mulle agga nõuu, mis ma pean teggema.“ — Maria tõusis illes ja ütles: „Armas mees, on se tõest so kindel nõu, tahhad sa tõest omma üllekohhut parrandada?“ — „Jah, Maria, se on mo kindel nõu, agga mis pean ma siis teggema“, ütles kõrtsmik, „et köit jälle saaks heaks tehtud?“ — „Ei se polle raske, kui sa agga köitis minnu nõu wastu wöttad“, ütles Maria, „kõige esmalt panne tännaseks winakauplemine seisma, siis tahhame õhtuni mõnda ümbermuta, mis ülle inglid taewas rõmustawad ja kurrat täis wiikka on.“

Kuddas böldi, nõnda tehti. Kõrtsmik jooksis kohhe rutuga kotta, ja panni ukse hõlega kiinni. Müüid hakkasid mõllemad ühhes nõus ennest maja puhastama, nagu olleks se üks ammuft petud nõu olnud. Nad lantsid köit wina klasiid hõwi peale ja wiskasid wastu kiwvi purruks. Sedda-

sanma kohhut mõisteti ka winaplastude ja pudelite ülle kõige nende tännasega, mis sõnniku peale wälja wallati. Wina ankrud jäid weel omma paika õhtuni.

Siis hakkas teggu kõrtfi toas peale, kus wana raswane mäng kaarta ja sandid häbbetu pildid seinte pealt nüüd ettewõeti ja ahju aeti.

Nende tö sai wahhete wahhel ühhe ehk teise kõrtfikäia läbbi seggatud, kes ukse tagga müddistas. Kui kord müddin liale läks, astusid perre rahwas ukse jure ja kulasid, mis teised ukse ees pidid räkima. — Üks mõtles, kõrtsmik olla haigeks jäänud; teine, et nad olla mõllemad wälja läinud; kolmas arwas perremeesest joobnuks ja ahju äres pingi peal maggawad. Wimalaks tõstis üks wana halli peaga jodid omma healt ja ütles: „Kuulge kord, mis minna teile rägim, asji on hopis teine; kõrtsmik tahhab waggaks jada, ta ei tahha enam wina fiske kallata. Pange tähhele, kas ma polle töt räkind. Ma ollen selle polest terrane ja ollen ammuigi tähhele pannud, tal polle mitte õiget himmu enam kaubelda ja se on ta emmanda si, ütlen ma teile, se on üks pühha. Ta peab allati kõrtfi ellu pörgu elluks.“

Kui kõnneleja sai lõppetand, ütlesid teised: „Kõrtsmik peaks waggaks jama! Kes sedda wõib uskuda? Ennemine tulles arvata, et ühhel kõrtsmikul wõimatu asji on pühhaks jada.“

Wiimse kõnne aeges liikkas Maria omma mehhe külge böldes: „Selle kõnne sees on palju töt. Surma jook ja Kristuse ellu weski ei sünni kokku.“

Kui keftõ olli kätte jõudnud, et köit rahhule jäid, waretasid mõllemad ühhes nõus ning jõuus wina pooltwati wälja ulitsale ja lassid sedda tilhjaks joosta. Pärast wöttis mees sedda enne nimmetud lauda kõrtfi ukse pealt mahha, wiis tuppä, lõhkus ärra ja ajas ahju. — Se suur maja puhastamise tö olli nüüd lõppetud. Mõllemate süddamed olid

selle järrel ni kergeb, kui olleks wessi kiwvi sealt pealt ärraweretud.

15.

Teisel hommikul läks Kasik wana wisi järrel jälle kõrtsi pole. Kui liggemise jõudis, jäi ta pisut seisma ja nufutas kui jahhi-koer, kes lindu tagaajab, sest wina hais tõusis neist weikestist loikudest, mis weel polnud ärrakuinud, ta ninna sse. Kasik ei jõudnud himmu wastu panna. Omma ninna olli ta küll wina haisust täitnud, nüüd himmustas ta ka sedda enam omma kuru kasta. Sisse astudes ei pannud ta tubbast luggu tähelegi, waid läks kühhe perremehhe pole ja hüdis palluwa healega: „Andke mulle üks ainuke sutäis wina, mul polle küll rahha, agga ma tahhan sedda teine ferd maksta.“

Perremees tõi tassitait tullist kühwi Kasiku ette, ja ütles: „Wina ei walla ma enam kellegile — ja õllut on weel warra jua, joge sedda, se on teile palju parram.“ Kasik wahtis laia filmadega, ning pool ehmatand teise otsa ja ei saand sõnnagi suust wälja. — „Jah, jah, se on nõnda“, ütles teine, „eilsest sadik ei tahha ma tulla enam sest kahjuteggewast jogist kellegile anda. Kõik wina ollen ma wälja wallanud.“ — „Sepärrast haies wäljas ni kangest wina järrel“ — ütles tiser, „kuulge kõrtsmik, se on kahju, ennem olleksite sedda pidand mulle andma.“

„Teile andma“, ütles teine, „ei Kasik, ilmas mitte, siis olleksite ennat surnuks jonud. Se on hea, et ta lõppetud on ja ei wõi enam kellegile kahju teha. Kuulge, mul on palju tassumist teie ennesele, teie abbi kasa ja lastele, ma ollen rasket pattu teinud. Et ma teid ollen joma petnud, tahhaksin ma teid ka sest jälle ärraweretada; ma ollen teie warra ja ammeti põhjatu ärraweritand, agga ma tahhaksin ka teie ellu endist õnne jälle hea nõu ning annetega jone peale aidata. Teie hea

abbi kasa on palju murret ja kurwastust minnu läbbi sanud, ma tahhaksin hea melega tedda jälle õnnelikuks ning rõõmsaks teha. Üttege mulle agga esmalt, kas teie mulle kõik andeks annate.“

Kasik, kelle filmad wet täis kargasid, panni pitkamisi ennesse parrama kae kõrtsmiku penkse ja kostis: „Ma kardan, se on hilja, teie waew minnu kallal on ilma asjata, minna ollen jubba liig sügawalt langenud ja ei wõi ennam jomist jätta.“

„Nõnda ärge räfige mitte“, ütles kõrtsmik, „Summala jures põlle ükski aski wõimata, temma arm on mind pöranud. Ka on minnu wagga naese manitsused ja eestipalwed ööd kui päwad mulle appi jõudnud. Armas tiser, ka teil on jo üks wägger Summal ja wagga abbi kasa, kelle palwed ja hea nõu teid wõiwad aidata.“

16.

Üks aasta olli pärrast wimist kõnnet mõda jõudnud. Kõrtsmik olli sure truuse ja waewaga õnnatumate hingede kallal tööd teinud, neid jälle õige tele sates, kelle willetsuse asutaja ta ennat tundis ollewad. Ilma järrelandmata olli ta neid pallunud ja manitsenud, nõdremate ja willetsamate jure läks ta igga pääw ja hoidis neid, kui emma omma lapsi. Kus jõud majas olli lõppenud, seal aitas ta neid jälle hea jone peale ja ei kartnud mingisugust kullu. Isseärranis seisis willets Kasik ta süddame peal. Ta ostis temmale ued tõriistad ja puud hakkatuseks. Igga pääw käis ta kord ta jures ja panni wärktoas hõlega kõik tähele. Leidis ta, et middagi tõriistust pudus, siis lunnastas ta sedda jälle taggasi, kui Kasik, kes mittu korda uest langes, neid olli pandiks pannud. Sure kannatusfega käis ta kummistaja järrel ja aitas sedda ifka jälle ülles.

Kindel armastus se wõidab,

Ei ta, wässi ialgi —

ütles laulja. Nõnda olli ka luggu fiin. Kõrwad süddamed said pehmeks ja ei wõinud kõrtsmiku armastuse wastu seista.

Üks teise järrel said nad tšetundmist. Kõrtsmik, enne karmwal
eksitaja kurja pole, olli niilid niisamma tullisets ja wagguraks
saatjaks hea pole sanud. Wina müüma asemel olli ta mu
kaubapodi asjutand. Kallul olli temmal palju teutajaid ja
pilkajaid, agga ta ei jätnud palwet egga walwamist ja peagi
läks ta assi nõnda, kui Josepist seisab illespandud: „Mis
ta teggi, jedda lastis Issand hästi korda miina.“ Kauba
ostjad — lähhidalt ja kaugelt — figgisiid pääw päwast jure,
sest et kaup ning kaupmees selged ja mõöt hea olli.

Kord piddas ta omma ellumüütmise mällestuspäwa.
Täie laua ümber istusiid kōil temma endised tuttawad, kes
niilid ka kōil armsamad sõbrad ollid ja Kasik istus omma
Annaga illemal laua otjas perrerahwa kõrwas ja nende
lapsed al otjas laua ümber. Wõraste löbbus kõune ning
lahke näggu ollid tunnistajad sest heast ellu-loost ja siiddame
rahhuft, mis niilid iggailts ommas majas ja siiddames tun-
dis ollewad. Kõige rõõmsam teistest olli perremees isfi.
Temma ollemine olli illeilidse uus ja armastuse wäärt,
nõnda et iggailhhe siidda ta pole hoidis.

Põppetuseks olgu weel ööldud: Uus kaupmees auustas
ning armastas omma naest, kes allanduse ja ussujulgusega
tedda olli meleparrandamise pole juhhatanud; ta kandis tedda
otsego kätte peal, kust ta sõbradki wagga ellu tähte said.

Kui ta tiskleriga koos olli ja tulli ette et omma naesi
piddid kiitma, siis olli neil ikka Salomoni sõnnad suus:
„Kes wagga wahwa naese leiab, se on palju ennam sanud
kui kallid pärlid!“ —